

- قراقر انانکی - ، ۲۷۵ ،
 قراقر (قراقر) السنطای، صاحب سلطان طغرل - ، ۲۳۱ ، ۲۲۹ ، ۲۶۶ ،
 قرفود، ار امرای عز - ، ۱۸۲ ،
 قرواش بن المقلد، یادشاہ موصل - ، ۱۷ ،
 خریس بن بدران - ، ۱۰۷ ، ۱۰۸ - اح ،
 قزل ارسلان بن ایندکر، مطہر الدیب انانک - ، ۴۴ ، ۲۹۳ ، ۲۹۷ ،
 ۲۹۹ ، ۳۰۱ ، ۳۰۸ ، ۳۲۲ ، ۳۲۳ ، ۳۲۴ ، ۳۲۷ ، ۳۲۸ ، ۳۳۹ ،
 ۳۴ ، ۳۴۳ ، ۳۴۵ ، ۳۴۷ ، ۳۴۸ ، ۳۵۰ ، ۳۵۵ ، ۳۵۶ ، ۳۶۳ ، ۳۶۴ ،
 ۳۶۵ ،
 قطب الدین ایبک، سلطان - ، ۴۷۱ ،
 قطب الدین محمد حواررمتشاہ - ، ۴۷۸ ،
 قطب الدین مودود، انانک - ، ۲۷۵ ،
 قصباق [عز الدین حس بن]، والی آذربایجان - ، ۳۵۶ ، ۳۶۳ ،
 قہند، صاحب رحمان - ، ۳۴۶ ،
 قاج، امیر صاحب - ، ۱۲۲ ، ۱۲۵ ، ۱۳۹ ، ۱۴۳ ،
 قاج، امیر استہسار، والی بلخ - ، ۱۷۷ ، ۱۷۸ ،
 قوام الدین صدر حہان اصہبای - ، ۳۷۳ ، ۳۷۴ ،
 قوام الدین ابو القاسم الدرکریسی، وزیر سلطان سحر و محمود و طغرل - ،
 ۱۶۷ ، ۲۰۲ ، ۲۰۸ ، ۲۰۹ ،

کاکور الاحمدی - ، ۱۷۲ اح

کربوطا، امیر - ، ۱۴۰ ،

گکچہ، نور الدین، والی ہمدان - ، ۳۸۸ ، ۳۹۱ ، ۳۹۳ ، ۳۹۵ ، ۳۹۶ ،

۳۹۹ ، ۴۰۰ ، ۴۰۱ ، ۴۰۲ ،

کمال مردقانی، شاعر - ، ۳۳۴ ،

- کمال الدین اسمعیل اصفهانی، شاعر -، ۴۳ح، ۴۶۹،
 کمال الدین ابو الرضا العارص -، ۱۳۶،
 کمال الدین الزحانی، وزیر سلطان طغرل -، ۳۳۱،
 کمال الدین السیبری، وزیر سلطان محمود -، ۳۰۴،
 کمال الدین محمد الحارثی (محمد حراهدار)، وزیر سلطان مسعود -،
 ۲۲۵، ۲۲۰، ۲۲۱،
 کنتگین حادار، اناک برکیارق -، ۱۴۰،
 کهرم، برادر افراسیاب -، ۴۵۴،
 کیهسرو، شاه ایران -، ۴۵۴،
 کیهسرو بن فلاح ارسلان، سلطان غیاث الدین ابو الفتح، شاه روم -،
 ۱۹-۲۹، ۲۸، ۵۵، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۸،
 ۸۲، ۸۷، ۱۱۲-۱۱۶، ۱۲۴-۱۲۵، ۱۲۷، ۱۴۷، ۱۴۹-۱۵۲، ۱۶۵-
 ۱۶۶، ۱۸۵-۱۸۷، ۱۸۹، ۲۰۵-۲۰۸، ۲۱۰، ۲۱۴-۲۱۷،
 ۲۲۱-۲۲۴، ۲۴۸-۲۴۹، ۲۵۶-۲۵۸، ۲۷۰-۲۷۳، ۲۸،
 ۳-۴، ۴-۵، ۴-۵، ۴-۵، ۴-۵، ۴-۵، ۴-۵، ۴-۵، ۴-۵،
 ۴۴۶، ۴۵۸، ۴۶۱ح، ۴۶۲-۴۶۷،
 کیناد، شاه ایران -، ۴۲۴، ۴۲۴،

- گزار، هلوای -، ۴۵۴،
 گردنارو، رکه نه موقق گردنارو،
 گرگین، سیاه سالار -، ۴۵۴،
 گروی زره، یسر یشنگ -، ۴۵۴،
 گنتاسب -، ۴۵۴،
 کلناد، یسر ویسه -، ۴۵۴،
 گودرر کشتادگان، سیاه سالار -، ۴۵۴،

- گورخان حطائی - ، ١٨١ ح ،
 گوهر خانون ، زوجه سلطان محمد - ، ١٢٦ ح ،
 گوهر خانون (گهر خانون) ، دختر سلطان مسعود - ، ٢٢٧ ، ٢٢٦ ، ٢٤٤ ،
 گوهر اسب ، دختر دختر سحر - ، ٢٥٦ ، ٢٥٥ ،
 گهر آیین ، سعد الدولة ، عارض الب ارسال - ، ١١٩ ، ١٢١ ،
 گیو ، داماد رستم - ، ٤٥٢ ،
- للا قراتگیں ، ار خواص سلطان محمد - ، ١٦٢ ،
 لبی ، شاعر - ، ٢٠٠ ح ،
 بو لولو ، قاتل امیر المؤمنین عمر - ، ٤٤٨ ، ٤٥٤ ،
 بو لهب - ، ٢٥ ،
 لهراسب ، شاه کیانی - ، ٤٥٢ ،
 لیفون ، شاه ارمن - ، ٤٦٢ ، ٤٦٤ ،
 لبلی ، معشوقه محمود - ، ٤٠٧ ،
- مارکوارت^(١) ، پروفیسور - ، ٤٨٠ ،
 مالک ، حارن دورح - ، ٢٨٦ ، ٢٩٢ ،
 مالک [بن اس] ، امام - ، ١٢ ،
 مالک الاردی - ، ٢٢٢ ح ،
 مامون ، حلیفه عباسی - ، ٧١ ، ٧٢ ، ٤١٥ ، ٤٥٤ ،
 متنی ، شاعر - ، ٩٥ ح ، ٥ ح ، ١٧٢ ح ، ٢٦٠ ح ، ٤٠٧ ح ،
 محمد الثیب هابون بن علاء الدولة عرشاه - ، ٤٥ ، ٢٥٥ ح ، ٢٦٧ ،
 ٢٨١ ، ٢٨٦ ، ٢٩٧ ح ،
 محمد الملك ابو النصل اسعد بن محمد بن موسی - ، ٤٦٩ ،

(١) Professor Joseph Marquart

- محمد الملك ابو الفضل القی، وزیر بركيارق - ، ۱۴۶، ۱۴۹، ۱۴۱، ۱۴۵،
 مهنون، عاشق لیلی - ، ۴۰۷،
 محیر بغدادی^(۱) - ، ۴۸۵،
 محیر بيلقانی، شاعر - ، ۴۰، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷،
 ۴۰۱، ۴۰۹، ۴۱۴، ۴۲۳، ۴۲۷، ۴۶۲، ۴۶۹، ۴۷۰،
 محمد بن احمد بن عبد العزیز بن مارہ، صدر جهان - ، ۱۸،
 محمد بن ادريس، ركّ نه شافعی،
 محمد ارسلان خان، صاحب ماوراء النهر - ، ۱۷۴،
 محمد آكاف بيشابوری، امام - ، ۱۸۱، ۴۸۳،
 محمد بن ابی بكر الصّدیق - ، ۴۵۴،
 محمد بيلوان بن ايلدكر، اتاك نصرة الدين - ، ۴۴، ۴۹، ۱۲۷،
 ۲۶۶، ۲۸۲، ۲۹۳، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۹، ۳۰۱، ۳۰۷، ۳۱۵،
 ۳۱۹، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳-۳۴۴، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۵۱، ۳۸۸،
 ۴۹۵، ۴۸۵،
 محمد بن الحسن (محمد حسن) الشيباني، امام - ، ۱۴، ۸، ۴۱۹، ۴۲۰،
 ۴۴۲، ۴۴۴، ۴۸۷،
 محمد جان، ار امراي حواررم - ، ۳۶۶، ۳۸۰،
 محمد حرايه دار، ركّ نه كال الدين محمد الحارن،
 محمد [بن طغرل]، ملك، ۲۸۶، ۲۸۷، ۳۴۲، ۳۴۸، ۳۵۵،
 محمد بن عبد الله الناصحي - ، ۴۷۵،
 محمد بن عبد العزيز بن عمر بن عبد العزيز بن مارہ، صدر جهان - ،
 ۸،
 محمد بن علی الراوندي، تاج الدين، حال مصنف - ، ۴۶۹، ۴۷۹،
 محمد بن علی بن احمد الراوندي، پدر مادر مصنف - ، ۱۷،

(۱) محمد الدین ابو الناسم محمود بن المبارک الغنہ الشافعی مدرس المدرستہ النظامیہ بغداد،

- محمد بن علی مار، حاجب سلطان محمود - ، ۲۰۲ ،
 محمد بن علی بن سلیمان بن محمد بن احمد بن الحسین بن عبد الزاویدی
 عم الدین ابوبکر، مصنف ابن کتاب - ، ۱ ، ۲۷ ، ۲۸ ، ۵۴ ، ۵۸ ،
 ۶۳ ، ۶۴ ، ۶۶ ، ۸۴ ، ۲۴۴ ، ۲۵۲ ، ۲۵۷ ، ۴۱۶ ، ۴۲۸ ، ۴۴۶ ،
 محمد قروبی، میرزا، ار فصلاى معاصرین - ، ۷ح ، ۱۸ح ، ۲۴ح ،
 ۹۸ح ، ۱۳۶ح ، ۱۷۴ح ، ۲۱۲ح ، ۲۹۴ح ، ۴۷۹ ، ۴۸۰ ، ۴۸۱ح ،
 ۴۸۴ ، ۴۸۶ ، ۴۸۷ ، ۴۸۹ ، ۴۹۷ ، ۴۹۸ ، ۴۹۹ ، ۵۰۴ ،
 محمد بن محمود بن محمد بن ملکشاہ، سلطان عیاش الدین ابو شجاع - ،
 ۱۸ ، ۸۶ ، ۱۸۵ ، ۲۴۳ ، ۲۴۴ ، ۲۴۶ ، ۲۴۷ ، ۲۴۱ ، ۲۴۴ ، ۲۵۵ ،
 ۲۵۶ ، ۲۵۸-۲۷۰ ، ۲۷۵ ، ۲۷۷ ، ۲۸۴ ، ۲۸۵ ،
 محمد مصطفیٰ، رسول اللہ - ، ۵-۸ ، ۹ ، ۱۲ ، ۱۳ ، ۱۴ح ، ۱۵ ، ۲۶ ،
 ۳۰ ، ۶۳ ، ۶۸ ، ۶۹ ، ۷۰ ، ۷۷ ، ۷۸ ، ۷۹ ، ۸۱ ، ۸۶ ، ۹۹ ، ۱۸۱ ،
 ۴۱۷-۴۲ ، ۴۲۲ ، ۴۲۹ ، ۴۵۳ ، ۴۶۴ ،
 محمد بن ملکشاہ، سلطان عیاش الدین ابو شجاع - ، ۲ح ، ۶۷ ، ۷۷-
 ۷۸ ، ۷۹ ، ۸۵ ، ۱۱۳ ، ۱۲۲ح ، ۱۳۶ح ، ۱۴۵ ، ۱۴۷ ، ۱۴۸ ، ۱۴۹ ،
 ۱۵۲-۱۶۵ ، ۱۶۹ ، ۴۵۵ ،
 محمد منصور سرحسی - ، ۲۰ ، ۴۷۳-۴۷۵ ،
 محمد نصرۃ الدین اتانک، رک بہ محمد بہلوان بن ایلدکر،
 محمد بھبی بھنابوری، امام - ، ۱۸۱ ، ۱۸۲ ، ۴۸۳ ،
 محمود اناسوعلی، امیرنار - ، ۳۶۴ ، ۳۶۹ ،
 محمود بن نرحم الایوائی الامیر - ، ۲۴۶ح ،
 محمود سکنگین عربوی، بین الدولہ - ، ۵۸ح : ۸۷-۹۰ ، ۹۲-۹۳ ، ۹۴ ،
 ۱۰۲ ، ۱۴۹ح ، ۴۵۴ ، ۴۶ ، ۴۷۹ ، ۵۱۲ ،
 محمود بن محمد بن علی الزاویدی، رین الدین، حال مصنف - ، ۴۳ ، ۵۱ ،
 ۵۲ ، ۵۴ ، ۵۵ ، ۵۷ ، ۲۵۷ .

محمود بن محمد بن ملکشاہ، سلطان معین الدین - ، ۶۷ ، ۸۵ ، ۱۱۲ ،
۱۶۹ ، ۱۷۰ ، ۲۰۲-۲۰۵ ، ۲۰۸ ، ۲۳۴ ،

محمود بن مسعود افریوی [۰] - ، ۴۵۵ ،

محمود بن ملکشاہ، سلطان - ، ۸۵ ح ، ۱۳۴ ، ۱۳۹ ، ۱۴۲ ، ۱۴۴ ،

محمدی الدین بھٹی بن محمد بن بھٹی - ، ۴۷۸ ،

مخلص سعد، ار حدام طغرل - ، ۲۶۶ ،

مروارید آگہ - ، ۷۹ ،

مروان حمار، حلیفہ اموی - ، ۴۵۴ ،

مرید الاسدی - ، ۱۰۷ ،

المسترشد باللہ، حلیفہ عباسی - ، ۲۰۵ ، ۲۲۷-۲۲۸ ، ۲۳۹ ، ۲۴۵ ح ،

مسعود بلال، تبعہ بغداد - ، ۲۳۴ ، ۲۸۲ ، ۲۸۴ ،

مسعود ببحر، امر - ، ۴۵۵ ،

مسعود بن محمد بن ملکشاہ، سلطان عیاش الدین ابو الفتح - ، ۲۴ ، ۲۵۷ ح ،

۶۵ ، ۶۷ ، ۸۶ ، ۱۱۲ ، ۱۷۴ ، ۱۷۵ ، ۱۹۴ ، ۲۰۸ ، ۲۳۴-۲۴۸ ،

۲۲۹ ، ۲۵۰ ، ۲۶۲ ، ۲۶۴ ، ۲۷۹ ، ۲۸۳ ، ۲۸۴ ، ۲۸۹ ، ۲۹۰ ،

۲۴۵ ح ، ۴۵۵ ،

مسعود بن محمود عربوی، سلطان - ، ۶۵ ح ، ۹۴-۹۵ ، ۹۶ ، ۹۷ ،

۹۹-۱۰۱ ، ۱۰۲ ، ۳۰۰ ح ، ۴۵۴ ، ۴۸۸ ،

مسعودی (الامام ابو الفتح مسعود بن محمد) [۰] - ، ۲۰ ، ۴۷۶ ،

ابو مسلم احراسانی [۰] - ، ۴۵۴ ،

ابو مسلم رئیس ری - ، ۱۴۰ ،

مشرّف (بن ہارون النبی) [۰] - ، ۴۶۸ ،

مظفر الدین الب ارغون بسر بیرقش ناردار، ار امرای سلطان محمد بن

محمود - ، ۲۶۲ ، ۲۶۴ ، ۲۷۴ ، ۲۷۷ ، ۲۸۲ ،

مظفر الدین حماد، صاحب النبطیحة - ، ۲۶۷ ،

- لمعالی بھاس، شاعر -، ۱۴۶،
- معز الدین، رکبہ سحر بن ملکشاہ و سلیمان بن محمد بن ملکشاہ و
ملکشاہ بن الب ارسالان،
- معزی، شاعر -، ۵۸، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۸۲،
- معین الدین الکاتنی (معین کاتنی)، وریر سلطان طغرل -، ۴۶۱، ۴۶۵،
۴۶۶، ۴۷۰، ۴۸۹،
- معین الدین محصن الکاتنی، وریر سحر -، ۱۲۷،
- معین ساوی، مستوفی سلطان طغرل و ارسالان -، ۵۱، ۲۹۵، ۲۹۷،
- معیت الدین، رکبہ محمود بن محمد بن ملکشاہ و ملکشاہ بن محمود
بن محمد،
- المقتدر باللہ، حلیہ -، ۷۳،
- مفتدی، حلیہ عباسی -، ۱۲۲، ۱۴،
- المقتی نامر اللہ، حلیہ عباسی، ۲۲۹، ۲۴۸، ۲۴۲، ۲۶۶، ۲۸۵،
- اس مقلہ، الخطاط -، ۴۵۷، ۴۴۱،
- مکرم بن العلاء، صاحب کرمان -، ۱۱۳،
- ملک رحیم ابو نصر بن ابی المصباح، سلطان الدولہ -، ۱۰۵،
- ملکشاہ بن الب ارسالان، سلطان معز الدین -، ۲۰، ۲۳، ۴۸، ۵۸،
- ۶۷، ۸۵، ۱۱۳، ۱۲۲، ۱۴۲، ۱۴۵-۱۴۶، ۱۴۹، ۱۴۰، ۱۴۴،
- ۱۵۶، ۱۶۹، ۲۳۴، ۲۴۳، ۴۵۴، ۴۷۴،
- ملکشاہ بن برکیارق -، ۴۵۵،
- ملکشاہ بن سلحوق بن محمد -، ۲۴۳، ۲۸۳،
- ملکشاہ بن محمود بن محمد، سلطان معیت الدین -، ۸۶، ۲۴۳، ۲۴۴،
- ۲۴۱، ۲۴۵، ۲۴۸، ۲۴۹-۲۵۶، ۲۵۹، ۲۶۲، ۲۶۹، ۲۸۳،
- ملکشاہ بن سلطان مسعود -، ۲۳۵،
- مسکسر، صاحب سلطان مسعود -، ۲۳۵،

- مکوبرس، صاحب سلطان طغرل -، ٢٠٨ ح،
 مکوبرس، صاحب فارس -، ٢٣١،
 منگلی، امیر عراق، ٤٠٢،
 موجهری دامغانی، شاعر -، ٤٧٧، ٤٧٨، ٤٨٢،
 موسی عمران، التی -، ٨ ح، ٢٥، ٤٥٢، ٤٧٠، ٤٧١،
 ابو موسی الاتعری -، ١٥ ح، ٧٢، ٤٥٦،
 موسی بنعوس سلحوق -، ٨٧، ١٠٢، ١٠٤،
 موفق گردنارو، شرف الدین، ار امرای سلطان مسعود -، ٢٤٤، ٢٦٢،
 ٢٦٧، ٢٧٥، ٢٧٧، ٢٧٨، ٢٨٦، ٢٩٢، ٢٩٢،
 موفق وکیلدر -، ٢٤١، ٢٥،
 مؤید بررگد (مؤید ای اسه و ملک مؤید)، صاحب بيشابور -، ١٧٩،
 ١٨٠، ١٨١، ١٨٢، ١٨٢، ٢٨٧، ٤٧٢،
 مؤید الدین الطغرانی، وزیر سلطان مسعود و صاحب لامیة العجم -،
 ٢٠ ح، ٤٩ ح، ٦٦ ح، ١٧٠ ح، ٢٢٥، ٢٢٩، ٤٦٩،
 مؤید الدین [بن الفضا]، وزیر حلیه -، ٢٧٧، ٢٧٩، ٢٨١، ٢٨٢،
 مؤید الدین المرزبان، وزیر مسعود -، ٢٢٢ ح،
 مؤید الملك ابو نکر بن نظام الملک، وزیر رکیارق -، ١٢٩، ١٤٢،
 ١٤٤، ١٤٥، ١٤٧، ١٤٨، ١٥٢، ١٥٩،
 مهارش [بن محلی] -، ١٠٨،
 مهملک حانون، دختر ملکناه -، ١٤٠،
 مهملک حانون، دختر سحر -، ٢٠٥،
 میاحق، ار امرای حواررمشاد، ٢٦٦، ٢٨٠، ٢٨١، ٢٨٢، ٢٨٢،
 ٢٨٤، ٢٩٠، ٢٩١، ٢٩٢، ٢٩٣، ٢٩٥، ٢٩٦، ٢٩٧، ٢٩٨، ٢٩٩،
 میکائیل بن سلحوق -، ٨٧، ٩٢،

یاحیی [ابو محمد عبد اللہ بن المحسین] الفقیہ - ، ۴۰ ، ۴۷۵ ، ۴۸۸ ،
ناصر الدین آعوش ، ار امرای عراق - ، ۳۹۱ ، ۳۹۵ ، ۳۹۶ ،
ناصر الدین آقش ، ار امرای سلطان سلیمان - ، ۲۷۵ ، ۲۷۷ ، ۲۸۶ ،
۳۹۱

ناصر الدین ایاز ، رک نہ ایاز ،

ناصر الدین سکان ، صاحب حلاط - ، ۳۹۹ ح .

ناصر الدین طاہر بن محمد الملک ، وزیر سحر - ، ۱۶۷ .

ناظمی [ابو العباس احمد بن محمد] الفقیہ - ، ۴۰ ، ۴۷۵ ،

اس التتار - ، ۴۰ ح ،

محمد الدین ، رک نہ محمد بن علی بن سلیمان ،

محمد الدین (محمد دو بیٹی) ، ار دوستان مصنف - ، ۳۴۴ .

محمد الدین لاجین ، والی ہمدان - ، ۳۴۵ ،

محمدی [ابراہیم بن یزید] الکوفی - ، ۱۵ ، رک بیر نہ ابراہیم .

نصر بن احمد سامانی - ، ۵۸ ح ،

نصر بن سیار - ، ۴۵۴ ،

ابو نصر الکندری ، عمید الملک . وزیر طغرلک - ، ۹۸ ، ۹۹ ، ۱۰۸ ،

۱۰۹ ، ۱۱۰ ، ۱۱۱ ، ۱۱۷-۱۱۸ ،

نصرۃ الدین ، رک نہ محمد ہلوان .

نظام الدین محمود الکاسانی ، صاحب سحر - ، ۱۶۸ .

نظام الملک ، احمد ابو نصر بن نظام الملک . وزیر سلطان محمد - ، ۱۸ .

ح ۶۶ ، ۱۵۲ ، ۱۶۲ ، ۱۶۳ ، ۱۶۵ ،

نظام الملک ، المحسن بن علی بن اسحاق ، وزیر الب ارسلان و ملکشاہ - ،

ح ۱۸ ، ۱۱۷ ، ۱۲۵ ، ۱۲۷ ، ۱۲۸ ، ۱۳۲ ، ۱۳۳ ، ۱۳۴ ، ۱۳۵ .

ح ۱۴۱ ، ۲۷۰ ، ۴۷۴ ،

نظام الملک ، المحسن بن محمد الدہستانی . ابو محمد ، وزیر طغرلک - ، ۹۸ ح .

- نظام الملک مسعود، وزیر حواریں متاہ - ، ۲۴۲ ح، ۲۹۹ ح،
 نظامی عروضی سمرقندی - ، ۱۷۶ ح،
 نظامی گنجوی - ، ۲۱۷ ح،
 ہرود - ، ۴۵۴،
 نوح النبی - ، ۲۵،
 ہورانی قتل خانوں، روحہ سلطان محمد - ، ۱۶۴،
 سور الدولۃ دینس بن علی بن مرید الاسدی - ، ۸۰ ح، رک یرسہ
 دینس،
 سور الدین، رک نہ قرآ و قرآن حواں و گکچہ،
 سور الدین حس، ار امرای عراق - ، ۴۸۹،
 ہوشروان (ہوشروان و ہوشین روان) - ، ۲۵، ۶۳، ۷۱، ۷۲، ۷۴،
 ۷۶-۷۷، ۸۱، ۸۷، ۸۷، ۸۷،
 ہوشروان (ہوشروان) بن خالد، شرف الدین، وزیر سلطان محمود و
 مسعود - ، ۱۶۵ ح، ۲۰۲، ۲۲۴،
 بقوماحس، پدر ارسطاطالیس - ، ۴۴۷،
 ہابیل بن آدم - ، ۷۶، ۴۵۲،
 ہارون النبی - ، ۸ ح، ۴۶۸،
 ہارون بن عبد العزیز الکاتب، ابو علی - ، ۳۶۰ ح،
 ابو ہاشم رئیس ہمدان - ، ۱۶۴-۱۶۵،
 ہبہ اللہ بن محمد المامونی - ، ۱۰۵،
 ہرمز، شاہ ایران - ، ۸۱-۸۴،
 ہشام بن عبد الملک، خلیفہ اموی - ، ۸۰،
 ہونس^(۱)، یروفسور - ، ۱۰۴ ح،

(۱) Houtsma, Professor M Th

- ہومان، پسر وپسہ - ، ۴۵۲ ،
 ہوورت (۱) ، سَر ہری - ، ۱۷۲ ح ،
 ابو الہصح السہیں ، ار امرای مصر - ، ۴۸۹ ، ۴۹۱ ،
 یاقوتی بن چہری ملک ، امیر - ۱۳۴ ،
 یبعو کلان ، رَکَہ موی یبعو
 ابو یحیی ، ملک الموت - ، ۴۶ ،
 یحیی بن زکریا ، یعیہر - ، ۴۶۹ ،
 یرفتش ، ار امرای سہر - ، ۱۷۹ ،
 یرفتش باردار - ، ۲۶۲ ،
 یردجرد ، تہا ایران - ، ۴۵۴ ،
 یرد ، خلیفہ اموی - ، ۴۵۴ ،
 یعقوب بن اسحق الکندی - ، ۲۱۶ ح ،
 یغان ملک (والضواب نعارک) الکاتعری . ورر سہر - ، ۱۶۷ ، ۴۸۲ ،
 عین الدین امیر نار - ، ۲۶۳ ،
 یواش ، امیر - ، ۴۰۲ ،
 یوسف ، برادر حواررمتاہ ابالتگیں - ، ۲۶۳ ، ۲۶۴ ،
 یوسف برری ، کونوال قلعہ بررم - ، ۱۳۰ ، ۱۳۱ ،
 ابو یوسف قاصی - ، ۱۳ ، ۱۶ ، ۴۱۹ ، ۴۲ ، ۴۳۲ ، ۴۳۴ ،
 یوس جان ، پسر حواررمتاہ - ، ۴۶۶ ، ۴۷۵ ، ۴۷۶ ، ۴۷۷ ، ۴۸
 ، ۴۸۷ ، ۴۸۶
 یونس بن سلحوق - ، ۸۷ ،

(۱) Howorth, Sin Hema

فهرست الأماكن والقبائل والطوائف

آه - ، ٢٠ ، ١٤٠ ، ٢٧٨ ، ٢٩٥ ،

آحر رستم ، مدرکی - ، ٢٢٥ ،

آدریجان - ، ١٠ ، ٢٧ ، ٥١ ، ١٠٤ ، ١١١ ، ١٧١ ، ٢٢٨ ، ٢٢٩ ح ،

٢٢٠ ، ٢٢٢ ، ٢٢٤ ، ٢٢٥ ، ٢٤١ ، ٢٤٢ ، ٢٤٣ ، ٢٤٤ ، ٢٤٥ ح ،

٢٦٢ ، ٢٦٦ ، ٢٦٧ ، ٢٨٢ ، ٢٨٧ ، ٢٩٢ ، ٢٩٤ ، ٢٩٥ ، ٢٩٨ ،

٢٩٩ ، ٢٢٢ ح ، ٢٢٥ ، ٢٢٨ ، ٢٢٩ ، ٢٣٢ ، ٢٤٨ ، ٢٥٥ ، ٢٥٦ ،

٢٦١ ، ٢٦٢ ، ٢٦٣ ، ٢٩٩ ، ٤٠٠ ، ٤٠٢ ،

آق شهر - ، ٢٩٩ ،

آل سلجوق (سلجوقیان) - ، ١٨ ، ٢٩ ، ٢٠ ، ٢٨ ، ٥٥ ، ٦٢ ، ٦٣ ، ٦٤ ،

٦٥ ، ٦٦ ، ٦٧ ، ٧٩ ، ٨٤ ، ٨٦ ، ٩٢ ح ، ٩٣ ح ، ٩٤ ، ٩٥ ، ٩٦ ،

٩٧ ، ٩٨ ، ١٠٠ ، ١٠٢ ، ١٠٣ ، ١١٤ ، ١١٧ ، ١٤٨ ، ١٦٨ ، ١٩٢ ،

٢٠٤ ، ٢٢٥ ، ٢٧١ ، ٢٨٠ ، ٢٠١ ، ٢٦١ ، ٤٠٠ ، ٤٤٦ ، ٤٥٨ ،

٤٦٢ ، ٤٦٠ ،

انجار ، ٢١٧ ، ٢٢١ ، ٢٨٧ ، ٢٨٨ ، ٢٩٨ ، ٢٩٩ ، ٣٠٠ ، ٣٠٧ ، ٢٢٢ ح ،

٢٨٨ ح ،

اهر - ، ٢٠ ، ١٠٤ ، ٢٩٤ ، ٢٩٨ ،

اران - ، ٢٧ ، ٢٢٦ ، ٢٢٧ ، ٢٤١ ، ٢٤٢ ، ٢٤٣ ، ٢٨٧ ، ٢٢٨ ، ٢٦٢ ،

اردبیل - ، ٢٢٢ ح ،

اردهن - ، ٢٢٥ ، ٢٩٩ ،

- ارزجان - ، ۲۱۷ح،
 آرس، هر - ، ۲۶۶، ۲۹۹،
 ارسلان گتای، قلعه - ، ۲۹۰، رک پوره جهان گتای،
 ارس (ارسیه) - ، ۱۴۹، ۴۶۴، ۵۱۲،
 آرچی - ، ۲۴۴،
 اروید، کوه - ، ۴۶۵،
 اسد آباد (هندان) - ، ۲۴۴،
 اسکدریه - ، ۴۵۵،
 اصهان (اصهاغان) - ، ۱۸، ۳۹، ۴۱، ۶۷، ۷۷، ۱۲۸، ۱۴۱، ۱۴۲،
 ۱۴۴، ۱۴۶ح، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۵، ۱۵۳،
 ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۸، ۱۶۰ح، ۱۶۱، ۱۶۴، ۱۶۹، ۲۰۰، ۲۲۹،
 ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۹، ۲۵۶، ۲۶۴، ۲۶۵،
 ۲۶۶، ۲۷۹، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۹۰، ۲۹۷، ۲۹۸، ۳۳۱، ۳۳۲،
 ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۴۵، ۳۶۳، ۳۶۶ح، ۳۸۱، ۳۸۶، ۳۸۸،
 ۳۹۴، ۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۲۱، ۴۶۹، ۴۸۵،
 اعلم - ، ۲۴۰، ۲۴۴،
 آلبوت - ، ۱۶۲، ۲۸۶ح،
 سوامیه - ، ۷۳،
 ایسط - ، ۲۴۴، ۲۴۵،
 اخیلاوند، در سواحی ساوه - ، ۱۴۵،
 اندرانه، سردیک مژو - ، ۱۸۳،
 اطاقیه - ، ۱۲۸، ۱۲۹،
 ایتالیه - ، ۶۲، ۱۴۷، ۱۸۷، ۴۶۲،
 آونه، اراعمال هرات - ، ۱۷۶ح،
 اورکد - ، ۱۲۹، ۱۴۰،

ایوه، قبیله ترکمانان - ، ۴۴۶، ۴۷۷، ۴۸۳، ۴۸۶، ۴۹۲،

بارار لشکر، در اصفهان - ، ۱۴،

باطریان (باطیئة)، ۱۴۱ح، ۱۴۵، ۱۵۹ح، ۱۶۰ح، ۲۴۲ح، ۴۹۵،

ناع احمد سیاه (اصفهان) - ، ۱۴۲،

ناع دست گور (اصفهان) - ، ۱۴۲،

ناع شوربا (زی) - ، ۲۹۲،

ناع کاران (اصفهان) - ، ۱۴۲،

ناورد - ، ۹۲، ۹۳ح، ۴۵۶،

نت (بغداد) - ، ۲۶۷،

نجران، قرية علی مرحلتین من بغداد - ، ۲۸۵ح،

نجارا - ، ۹۲، ۳۰۸، ۴۵۶ح،

نرحین، قلعة - ، ۲۳۵، ۴۸۴، رکت بیر «نرحین و نرحین»

نرم، قلعة - ، ۱۲۰،

نروجرود - ، ۱۴۱ح، ۲۴۵ح، ۴۹۱،

نُست - ، ۲۴۲ح، ۹۹، ۱۰۴،

نظام - ، ۲۴۷، ۴۴۰، ۴۶۶،

بغداد - ، ۵۱، ۱۰۵، ۱۰۶ح، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳،

۱۱۹، ۱۲۲، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۵۳، ۱۵۴ح،

۱۷۱ح، ۱۷۴، ۱۸۵، ۱۸۹، ۱۹۱، ۲۰۰، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸،

۲۲۹، ۲۳۰، ۲۴۴، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴،

۲۴۵، ۲۶۶، ۲۶۷-۲۶۹، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷،

۲۸۱ح، ۲۸۲، ۲۸۴، ۲۸۵ح، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۴، ۴۷۵،

ملاسعود، ۲۴ح،

ملاسان، مرعری، در اصفهان - ، ۲۹۸،

- بلخ - ، ۱۷۳ ، ۱۷۷ ، ۴۵۶ ،
 بلخان کوه (۱) - ، ۱۹ ، ۲۴ ح ،
 بدیعجان (بدیعین) - ، ۲۸۴ ،
 بدیکھند (ہندوستان) - ، ۴۷۹ ،
 بیابان سرخ کلاہاں - ، ۹۲ ،
 بیت الماء اصہبان - ، ۱۲۲ ،
 البیت المقدس - ، ۲۸۹ ح ،
 یارس (فارس) - ، ۲۸ ، ۱۱۸ ، ۲۱۵ ، ۲۳۰ ، ۲۴۱ ، ۲۴۶ ، ۲۴۷ ،
 ۲۴۹ ، ۲۴۱ ، ۲۴۲ ، ۲۴۳ ، ۲۸۶ ، ۲۸۷ ، ۲۴۲ ، ۲۴۶ ،
 پارسی نازار، مرعرائ، بردیک مححوان - ، ۲۹۸ ،
 بیج انگست، زردیک دیور - ، ۲۲۷ ، ۲۳۱ ح ،
 پوشنگ - ، ۴۵۶ ،
 پیروزکوه، رگہ نہ فیروزکوه،
 تیر - ، ۱۱۱ ، ۲۲۶ ، ۲۴۴ ، ۲۹۸ ، ۲۹۹ ، ۳۴۸ ،
 ترکستان - ، ۱۰ ، ۱۴ ، ۲۳ ح ، ۲۸ ، ۸۶ ، ۸۸ ، ۸۹ ، ۱۱۳ ، ۱۷۱ ، ۱۷۳ ،
 ترکماناں - ، ۱۷۲ ،
 ترمذ - ، ۱۴۴ ، ۱۷۳ ، ۱۸۳ ،
 تکریت، قلعة - ، ۲۳۳ ، ۲۸۳ ، ۲۸۴ ،
 تکیاناد - ، ۱۰۰ ،
 نوران - ، ۲۵ ، ۴۷۱ ،
 تیر سجد، صحرائ - ، ۲۹۶ ،
 حالوسکرد، بیای اروند کوه - ، ۲۶۵ ،

(۱) در تاریخ مہدی سیار مذکور است (طبع کلکتہ ص ۷۱ ، ۴۶ ، ۴۹۲ ، ۵۴۶ ،
 ۵۵۲ ، ۵۵۵ ، ۵۸۳ ، ۷۶ و عرآں) ،

جرمادقان - ، ۳۴۵ ح، ۳۴۶، ۳۹۴،

جرحان، رَکّه به گرگان،

جرحابه - ، ۱۲۰ ح،

جریره - ، ۱۸۵،

جهاں گنای، قلعه - ، ۳۸۹، رَکّه بیزه ارسلان گنای،

حجّ (اصهبان) - ، ۴۹۶،

حجیون - ، ۸۷، ۱۲۰، ۱۲۸، ۱۸۴،

حرج، مرعزار - ، ۲۹۸،

حماز - ، ۲۹، ۱۴۱،

حیرا، طار - ، ۷،

حلب - ، ۱۲۹، ۴۵۴،

حلوآن - ، ۱۰۸، ۲۲۷، ۲۴۴، ۲۶۹،

حله - ، ۲۶۷،

حنلان - ، ۱۷۷،

ختی - ، ۱۴، ۴۶۴،

حراسان، رَکّه به حوراسان،

حزقان - ، ۲۹۶، ۲۹۷،

حزقی، قبیله ترکمانان - ، ۱۷۲،

حصر، کوهکی بر در همنان - ، ۹۸،

حطا - ، ۱۴۰، ۱۷۶، ۴۶۴،

حلحال - ، ۲۴۸،

حلغای راندین - ، ۶۵،

حوارزی - ، ۴۶۶، ۴۸۶،

- حواززم - ، ۱۶۹ ، ۲۰۳ ، ۲۹۴ ، ۲۶۶ ، ۲۷۰ ، ۲۷۵ ، ۲۸۷ ، ۲۸۸ ،
 ۳۹۰ ، ۳۹۴ ، ۳۹۹ ، ۴۷۲ ، ۴۸۶ ،
 حوراسان (خراسان) - ، ۱۰ ، ۱۴ ، ۱۸ ، ۲۸ ، ۲۹ ، ۴۵ ، ۵۱ ، ۵۲ ،
 ۵۵ ، ۸۹ ، ۹۴ ، ۹۵ ح ، ۹۶ ، ۹۷ ، ۱۰۰ ، ۱۰۲ ، ۱۰۳ ، ۱۰۴ ، ۱۰۵ ،
 ۱۱۴ ، ۱۱۶ ، ۱۱۷ ، ۱۲۳ ، ۱۲۶ ، ۱۲۸ ، ۱۳۱ ، ۱۴۳ ، ۱۴۴ ، ۱۴۵ ،
 ۱۴۷ ، ۱۴۹ ، ۱۵۴ ، ۱۶۸ ، ۱۷۱ ، ۱۷۲ ، ۱۷۴ ، ۱۷۵ ، ۱۷۸ ،
 ۱۸۲ ، ۱۸۳ ، ۱۸۵ ، ۱۹۱ ، ۲۰۵ ، ۲۱۵ ، ۲۲۷ ، ۲۴۳ ، ۲۴۴ ،
 ۲۶۵ ، ۲۷۹ ، ۳۹۴ ، ۴۱۶ ، ۴۲۸ ، ۴۴۶ ، ۴۷۲ ، ۴۷۵ ،
 خورستان - ، ۱۴۱ ، ۲۰۹ ، ۲۰۵ ، ۲۵۶ ، ۲۵۹ ، ۲۶۱ ، ۲۶۳ ، ۲۷۰ ،
 ۲۸۴ ، ۲۸۷ ، ۲۸۱ ، ۲۸۵ ،
 حیر - ، ۴۵۵ ،

دارانگرد - ، ۴۵۶ ،

داتیلو، قرية من فری الزی - ، ۱۴۳ ح ،

دامغان - ، ۱۰۴ ، ۲۲۷ ، ۲۴۰ ، ۲۶۶ ، ۳۸۰ ، ۳۹۸ ،

داود آباد، در میان ساوه و همدان - ، ۲۹۶ ،

دای مزگ (دایرج) ، ردیک همدان - ، ۲۲۷ ح ، ۳۴۵ ح ،

دجله - ، ۲۶۷ ،

درسد رزیکر - ، ۳۴۱ ، ۳۵۹ ،

درسد قرابلی - ، ۲۲۲ ، ۲۸۲ ،

درسد گرج - ، ۲۷۹ ،

درج (همدان) - ، ۲۷۵ ،

درمار - ، ۲۶۲ ،

دز کوه (شاه دز) ، قلعه - ، ۱۴۳ ، ۱۵۴ ، ۱۵۶ ،

دز ماهکی ، در بلاد یحیی - ، ۲۸۴ ، ۲۸۵ ،

- رانلستان - ، ۱۶۶ ،
 راهبران، درب (درزی) - ، ۴۸۱ ،
 زنجان، رک نه زنگان ،
 رندنه (بحارا) - ، ۵۰۴ ،
 زنگان (رحمان) - ، ۲۸ ، ۴۰ ، ۱۰۴ ، ۲۴۴ ، ۲۴۶ ، ۲۹۴ ، ۳۸۸ ، ۳۸۹ ،
 ، ۴۹۶ ، ۴۹۸ ،
 سو سامان - ، ۶۲ ،
 سامین، ديه، برديک تعداد - ، ۴۷۶ ،
 ساوه - ، ۱۴۶ ح ، ۱۴ ، ۲۴۴ ، ۲۴۴ ، ۲۷۰ ، ۲۸۶ ، ۲۹۱ ، ۲۹۲ ،
 ، ۲۹۵ ، ۲۹۶ ، ۲۹۷ ، ۲۹۸ ، ۳۸۱ ، ۳۸۴ ،
 سيد، قلعه - ، ۲۴۱ ،
 سراي ديلمان (در ساوه) - ، ۲۹۵ ،
 سرخاهان، رک نه سرخاهان ،
 سرخاهان (سرخاهان)، قلعه - ، ۴۶ ، ۴۴۸ ح ، ۲۶۶ ،
 سرخس - ، ۹۷ ح ، ۱۰۰ ، ۴۵۵ ، ۴۵۶ ح ، ۴۷۴ ،
 سعيد آباد (نور) - ، ۲۹۸ ،
 سعد سمرقند - ، ۸۷ ، ۸۸ ،
 سگ، مرغزار - ، ۲۳۰ ، ۳۵۲ ،
 سلحوقيان، رک نه آل سلحوق ،
 سلطانيه - ، ۲۹۴ ح ،
 سمرقند - ، ۱۲۸ ، ۱۲۹ ، ۱۴ ، ۱۶۹ ، ۱۷۲ ، ۱۷۳ ح ، ۴۵۶ ،
 سمان - ، ۴۷۱ ، ۴۸۰ ،
 سحار - ، ۱۸۵ ،
 سگ نست، رباط - ، ۹۳ ،

- سپستان - ، ۹۳ ، ۱۰۴ ، ۱۱۴ ، ۱۶۹ ، ۴۵۶ ،
- شاذباخ - ، ۹۷ ، ۱۸۳ ،
- شام - ، ۱۰ ، ۱۰۷ ، ۱۴۹ ، ۱۸۵ ، ۴۳۷ ،
- شاه دژ، رك نه دژكوه،
- شانكاره - ، ۱۱۸ ،
- شبدیز - ، ۴۰۷ ، ۴۰۸ ،
- شروپاز، مرغزار، ، ۲۹۴ ،
- شمکور - ، ۲۳۷ ،
- شورین، درواره (در همدان) - ، ۴۸۳ ،
- شورین، میدان (در همدان) - ، ۴۶۲ ، ۴۹۱ ،
- شوشتر - ، ۵۱۴-۵۱۴ ،
- شهر، قلعه (در اصفهان) - ، ۱۴۲ ،
- شهرستانه، قرب سا - ، ۹۵ ،
- شیراز - ، ۲۸ ، ۲۱۵ ،
- صغیر - ، ۴۵ ، ۴۷۱ ،
- طایب - ، ۱۷۱ ،
- طبرستان - ، ۴۵۶ ،
- طبرش - ، ۴۰ ، ۴۹۵ ،
- طبرك زى، قلعه - ، ۱۰۵ ، ۲۹۴ ، ۲۹۴ ، ۴۴۷ ، ۴۶۶ ،
- طَبَسِيَّين، - ، ۱۰۴ ،
- طهرت (زى) - ، ۱۱۲ ،
- طحا (مصر) - ، ۴۸۷ ،
- طوس - ، ۹۴ ح ، ۱ ، ۴۹۴ ،
- طهران - ، ۴۹۴ ،

فرّجین (فرّجین؟) - ، ۲۲۵ ، ۲۸۷ ، ۴۸۴ ، رَکّ بیز به رَحن و فرّجین ،
 فرّجین ، قلعه - ، ۲۶۲ ، ۲۶۵ ، ۲۶۶ ، ۲۶۷ ، ۲۷۵ ، ۲۷۶ ، ۲۷۹ ، ۴۸۴ ،
 رَکّ بیز به رَحن و فرّجین ،
 فیروزکوه (فیروزکوه) - ، ۲۹۴ ، ۴۵۹ ،

قاسیاناد (هدان) - ، ۴۷۵ ،
 قرانگیں ، مرغزار - ، ۲۹۱ ، ۲۵۹ ، ۲۴۲ ،
 قزوین - ، ۴۰ ، ۲۸۹ ، ۲۹۰ ، ۲۹۴ ، ۴۲۷ ، ۴۶۴ ، ۴۶۹ ، ۴۹۵ ، ۴۹۹ ،
 قزوین ، قلعه - ، ۲۶۷ ،
 قصر قضاة (عناد) - ، ۲۶۷ ،
 قصران بیروی (ری) - ، ۱۱۲ ،
 قطوان ، بدر سرفند - ، ۱۷۳ ح ، ۴۷۴ ،

قلعه ، رَکّ به اربلان گنای و رَحن و ررم و تکریت و حهان گنای و
 دزکوه و رویین و سید و سرحهان و شهر و طبرک ری و علاء
 الدوله و فرّجین و کالحر و کهران و کیلیا و هاسی ،

قَم - ، ۴۰ ، ۵۲ ، ۲۸۷ ، ۴۶۵ ، ۴۹۵ ،

قوطة سر رود ، رابط - ، ۴۷۱ ،

قوبه - ، ۴۰ ، ۴۱ ،

رقیا - ، ۴۹۸ ،

رقیبات - ، ۲۸۹ ،

قیاصرة روم - ، ۲۰ ، ۱۴۷ ،

کاله ، سن همدان و حر بادقان - ، ۲۴۵ ح ، ۲۴۶ ، ۲۸۷ ،

کاشان - ، ۴۰ ، ۵۱ ، ۵۲ ، ۴۹۴ ، ۴۹۵ ،

کانتور - ، ۱۷۱ ،

- کالهر، قلعه - ، ۹۰، ۱۰۳، ۴۷۸، ۴۷۹،
- کرج - ، ۱۲۶، ۱۴۲، ۲۳۵، ۲۴۲، ۲۸۷، ۲۷۹، ۴۸۴،
- کرمان - ، ۲۸، ۷۴، ۱۰۴، ۱۲۶، ۲۷۰، ۴۷۲،
- کرمانشاهان - ، ۲۴۳، ۳۰۸، ۴۴۵، ۴۴۸، ۴۹۸،
- کعبه - ، ۱۷، ۶۰، ۸۶، ۱۰۳، ۱۹۲، ۳۹۴،
- کدماں - ، نزدیک اصفهان، ۲۹۸،
- کوراب - ، ۲۴۲،
- کوشک باغ، مرحله ایست در میان همدان و ری - ، ۲۹۱،
- کوشک کهن، بدر همدان - ، ۲۴۳،
- کوشک معبر، بدر همدان - ، ۲۹۱،
- کوشک میدان، در اصفهان - ، ۱۴۲،
- کوشک نو، بدر همدان - ، ۳۴۴،
- کوفه - ، ۱۴، ۷۴،
- کهران، دیه - ، ۲۴۲،
- کهران، قلعه - ، ۲۶۲،
- کهندز (بیتانور) - ، ۱۸۲،
- کیلیا، قلعه، نزدیک دویں - ، ۲۹۹،
- گرگان (حرجان) - ، ۲۸، ۹۴، ۱۰۴، ۱۴۷، ۲۸۷، ۲۹۵، ۳۶۶، ۳۷۷،
- گسد شاهنشاه (در ری) - ، ۲۹۲،
- گجه - ، ۲۷، ۱۴۵، ۱۴۸، ۲۴۶، ۲۴۷، ۳۷۷، ۴۸۶،
- لادقیه - ، ۱۲۹،
- لحف - ، ۲۸۴،
- لیدن - ، ۵۰۸،

لیشتر - ، ۲۰۹ ، ۲۲۹ ، ۲۶۹ ،

ماربدران - ، ۲۸ ، ۹۴ ، ۲۱۰ ، ۲۶۵ ، ۲۹۲ ، ۲۹۶ ، ۳۴۰ ، ۳۴۱ ،

۳۵۷ ، ۳۵۸ ، ۳۷۰ ، ۴۱۶ ، ۴۸۶ ،

ماوراء النهر - ، ۱۸ ، ۲۲ ، ۸۶ ، ۸۷ ، ۱۲۲ ، ۱۲۰ ، ۱۴۱ ، ۱۴۲ ، ۱۴۳ ،

۱۷۲ ، ۱۷۴ ،

ماهکی ، رکه نه دژماهکی ،

محلّت تیمورد (در اصفهان) - ، ۲۹۰ ، ۲۹۷ ،

محلّت ساقاناد (در همدان) - ، ۳۷۹ ،

معدنی ، دبه ، مردیک اعداد - ، ۳۷۶ ،

مدرسه سریره (در همدان) - ، ۲۴۵ ،

مدرسه ملکه خاتون (در اصفهان) - ، ۱۴۰ ،

مراغه - ، ۲۲۸ ، ۲۴۲ ، ۲۴۴ ، ۲۴۵ ، ۲۴۵ ،

مرعزار ، رکه به بلاسان و یارسی نارار و جرخ و سگ و شروبار و قرانگیں

و نعل سندان و هراتانی و همدان ،

مرو - ، ۱۰۰ ، ۱۰۴ ، ۱۲۱ ، ۱۴۳ ، ۱۷۲ ، ۱۷۴ ، ۱۷۶ ، ۱۷۷ ، ۱۷۹ ،

۱۸ ، ۱۸۳ ، ۱۸۴ ، ۴۵۶ ، ۴۷۲ ، ۴۷۶ ،

سو مروان - ، ۶۲ ،

مرو الزود - ، ۱۱۷ ، ۴۵۶ ،

مردقان - ، ۲۹۶ ، ۳۴۹ ،

مسجد جامع مبعی (در بيشاپور) - ، ۱۸۰ ،

مسجد مطرّر (در بيشاپور) - ، ۱۸۰ ،

مشهد - ، ۲۹۵ ،

مکراں ، ۱۷۱ ،

مکه - ، ۱۲۲ ، ۱۷۱ ، ۱۹۲ ، ۴۱۷ ، ۴۱۷ ،

ملاحه محاذيل - ، ۱۴۵ ، ۱۴۴ ، ۱۵۴ ، ۱۵۵-۱۵۸ ، ۱۶۱ ، ۱۶۲ ،

۲۲۸ ، ۲۲۹ ، ۲۸۹ ، ۲۸۶ ح ، ۴۹۰ ، ۴۹۹ ، رك بيزه ناطيان ،

ملارکرد - ، ۱۱۹ ،

ملنان - ، ۴۷۹ ،

موصل - ، ۱۲۹ ، ۱۸۵ ح ، ۲۲۹ ح ، ۲۶۰ ح ، ۲۶۶ ، ۲۶۷ ، ۲۷۵ ، ۲۷۸ ،

۲۳۷ ،

مياه - ، ۲۴۴ ، ۲۴۴ ،

ميدان ، رك به ديه بيار و شورين ،

مخوان - ، ۲۹۴ ، ۲۹۸ ، ۲۹۹ ، ۴۰۰ ،

سا - ، ۹۲ ، ۹۴ ح ، ۹۵ ح ، ۱۱۷ ،

نعل ندان ، برديك منهد - ، ۲۹۵ ،

نعل ندان ، مرعرار - ، ۲۹۸ ،

نور بخارا - ، ۸۶ ، ۸۸ ،

نهاوند - ، ۱۴۵ ،

نهروان - ، ۱۰۵ ،

نهر معلى (نهداد) - ، ۲۶۷ ،

نيتانور (نيتانور و نيسانور) - ، ۹۴ ، ۹۷ ، ۱۷۴ ، ۱۸۰-۱۸۲ ، ۱۹۱ ،

۲۰۴ ، ۲۸۷ ح ، ۴۵۶ ح ، ۴۷۱ ، ۴۷۲ ، ۴۸۱ ، ۴۸۲ ،

نيرور - ، ۱۶۹ ،

ولواج - ، ۴۵۵ ،

هاسي ، قلعه (در هندوستان) - ، ۹۶ ح ،

هراة (هراه) - ، ۱۰۴ ، ۱۷۶ ، ۱۸۴ ، ۴۵۶ ، ۴۸۲ ،

هرارتاني ، مرعرار ، برديك اصهبان - ، ۲۹۰ ،

هنتاد نولان، قرية من قرى الزبي - ، ٢٤٩ ،

هدان - ، ١٨ ، ٤٠ ، ٤١ ، ٤٥ ، ٤٦ ، ٥٤ ، ٥٧ ، ٦٧ ، ٩٨ ، ١٠٤ ،

١٠٧ ، ١٢٧ ، ١٤١ ، ١٤٣ ، ١٤٧ ، ١٥٩ ح ، ١٦٣ ، ١٦٤ ، ١٦٥ ح ،

٢٠٥ ، ٢٠٨ ، ٢٠٩ ، ٢٢٦ ، ٢٢٧ ، ٢٢٨ ، ٢٢٩ ، ٢٣١ ، ٢٣٢ ،

٢٣٣ ، ٢٣٥ ، ٢٣٦ ، ٢٤١ ، ٢٤٢ ، ٢٤٣ ، ٢٤٤ ، ٢٤٥ ، ٢٥٥ ،

٢٥٦ ، ٢٥٩ ، ٢٦٢ ، ٢٦٣ ، ٢٦٤ ، ٢٦٥ ، ٢٦٦ ، ٢٦٧ ، ٢٦٨ ، ٢٦٩ ،

٢٧٠ ، ٢٧٥ ، ٢٨٦ ، ٢٨٧ ، ٢٩٠ ، ٢٩١ ، ٢٩٢ ، ٢٩٣ ، ٢٩٤ ،

٢٩٨ ، ٢٩٩ ، ٣٠٠ ، ٣٣٤ ، ٣٣٦ ، ٣٣٨ ، ٣٣٩ ، ٣٤٢ ، ٣٤٣ ،

٣٤٤ ، ٣٤٥ ، ٣٤٦ ، ٣٤٧ ، ٣٤٨ ، ٣٥٢ ، ٣٥٥ ، ٣٥٦ ، ٣٥٧ ،

٣٦١ ، ٣٦٢ ، ٣٦٣ ، ٣٦٤ ، ٣٦٥ ، ٣٦٦ ، ٣٦٧ ، ٣٦٩ ، ٣٧٠ ،

٣٧٥ ، ٣٧٧ ، ٣٧٩ ، ٣٨١ ، ٣٨٢ ، ٣٨٣ ، ٣٨٤ ، ٣٨٥ ، ٣٨٦ ،

٣٨٨ ، ٣٨٩ ، ٣٩١ ، ٣٩٢ ، ٣٩٣ ، ٣٩٤ ، ٣٩٥ ، ٣٩٦ ، ٣٩٧ ، ٣٩٨ ،

٤٠٠ ، ٤٠١ ، ٤٠٢ ، ٤٢١ ، ٤٥٤ ، ٤٦١ ، ٤٨١ ،

هدان، مرعري - ، ٢٦٣ ،

هدوستان (مد) - ، ٤ ح ، ٢٨ ، ٨٨ ، ٨٩ ، ٩٠ ، ٩٢ ، ٩٥ ، ٩٦ ، ١٠٣ ،

١١٣ ، ٤٠٧ ، ٤٠٨ ، ٤٧٩ ،

يرد - ، ٧٧ ،

ين - ، ١٠ ، ٢٥ ح ، ١٤٩ ، ١٧١ ،

يونان - ، ٤٤٨ ،

(الاسماء المشكوكه القراءة)

يردان آدرسجان
 » بردان
 » بردان
 ، نام طايبه ايست - ، ٢٢٩ ، ٢٥٦ ،

فهرست الكتب

- الآثار الناقية عن القرون الخالية (لأبي ربحان البيروني) - ، ٤٩٦ ،
آثار البلاد للقريني طبع ويستند - ، ١٣٢ ح ، ٢٩٠ ح ،
اسرار التوحيد في مقامات الشيخ ابي سعيد طبع تركوسكي - ، ٤٨٣ ،
٤٩٢ ، ٤٩٩ ، ٥٠٧ ، ٥١١ ،
اسكدرنامه نظامي - ، ٤٤ ،
اقرب الموارد في اللغة ، طبع بيروت - ، ٨ ح ، ٤٩٨ ، ٥٠٣ ،
اكرنامه ابو الفضل - ، ٤٩٠ ،
ايرانشهر ، از پروفيسور ماركواريت آلماني - ، ٤٨٠ ،
برهان (برهان قاطع) - ، سيار مكرر
تاج التراجم في طبقات الحميّة لاس قطلوبغا - ، ٤٧٢ ، ٤٧٣ ، ٤٧٥ ،
تاج العروس في اللغة - ، ٥٠٧ ، ٥١٢ ،
تأريخ ابن حنكاه - ، ١٢ ، ٤٥ ، ٤٨ ، ٥٦ ، ١٢١ ، ١٢٩ ، ١٣٨ ، ١٥٢ ،
٢٢٩ ، ٢٥٧ ، ٤١٥ ، ٤١٧ ، ٤١٩ ، ٤٢٥ (ح في جميع المواضع) ، ٤٧٦ ،
تأريخ الاسلام للنهي ، نسخة م م (Or. 51) - ، ٤٧٦ ،
تأريخ النبي ، نسخة م م (Add. 16,681) - ، ٤٧٩ ،
تأريخ بحار المحمدي بن جعفر التريفي طبع تبر - ، ٥٠٤ ،
تأريخ بيهي ، طبع كلكته - ، ٩٢ ، ٩٤-٩٧ ، ١٠٠ ، ١٠١ ، ١٠٣ ، ٢٠٠ ،
(ح في جميع المواضع) ، ٤٧٩ ، ٤٨٩ ، ٤٩٣ ، ٤٩٤ ، ٤٩٦ ، ٤٩٧ ،
٤٩٩-٥٠٣ ، ٥٠٨ ، ٥١٢-٥١٣

تاریخ جہاں آرا للفاضل احمد غماری، نسخۃ ب م (Or. 141)، ۴۷۹،
تاریخ جہاں گنای للعبیدی طبع میرزا محمد قزوینی - ، ۶۱ ، ۱۰۰ ،
۱۲۶ ، ۱۲۴ ، ۱۲۴ ، ۲۲۴ ، ۲۸۵ ، ۲۸۷ ، ۳۹۹ (ح فی جمیع المواضع)،
۴۱۰ ، ۴۸۴ ، ۴۸۶ ، ۴۸۹ ، ۴۹۲ ، ۴۹۵ ، ۴۹۷ ، ۴۹۸ ، ۵۰۱ ،

۵۰۲ ، ۵۰۴ ، ۵۰۶ ، ۵۰۹ ، ۵۱۱ - ۵۱۴ ،

تاریخ الحکماء للشہرروری - ، ۱۶۷ ح ،

تاریخ الحکماء للقطبی - ، ۴۸۵ ،

تاریخ الحکماء للشیوطی - ، طبع کلکتہ - ، ۱۰ ح ، ۱۱ ح ، ۱۴ ح ،

تاریخ سلجوقیان کرمان لمحمد بن ابراہیم ، طبع ہونسیا - ، ۱۲۶ ح ، ۱۲۷ ح ،

تاریخ محمدی ، نسخۃ ب م (Or 187) - ، ۴۷۹ ،

نسخۃ سیاست امامہ طبع موسیو تھر - ، ۱۳۵ ح ،

نسخۃ مہرست نسخ عربی در ب م ، تألیف ربو - ، ۴۷۵ ،

نسخۃ الینیمۃ للتعالی ، نسخۃ یاریس (Arabe 3308) - ، ۱۴۴ ح ، ۴۷۹ ،

، ۴۸۱ ، ۴۸۰ ،

تذکرۃ الاولیاء لمرید الدین عطار ، طبع دکنور نکسون - ، ۴۹۱ ، ۴۹۴ ،

، ۴۹۷ ، ۵۰۱ ، ۵۰۴ ، ۵۱۴ ،

تذکرۃ الشعراء لدولتتہاہ ہمرقدی طبع یروفسور بروں ، ۴۶ ، ۵۰ ، ۹۲ ،

، ۲۰۵ ، ۴۵۸ (ح فی جمیع المواضع) ، ۴۶۹ ،

تذکرۃ ہمت اقلیم ، نسخۃ ب م (Add 16,734) - ، ۴۸۲ ، ۴۸۴ ،

تفسیر القرآن فارسی ، نسخۃ سیار قدیمی در کتابخانہ کبریج (Mm. 4.15) - ،

، ۴۹۲ ، ۴۹۵ ، ۴۹۹ ، ۵۰۰ ، ۵۰۵ ، ۵۰۹ ،

الجامع الصغیر [فی الفروع] للتمیانی - ، ۴۱۸ ، ۴۸۷ ،

الجامع الکبیر [فی الفروع] » - ، ۴۱۸ ، ۴۸۷ ،

چهار مقاله نظامی عروضی سمرقندی، طبع میرزا محمد قزوینی - ، ۱۸ ،
۲۴ ، ۵۷ ، ۵۸ ، ۸۷ ، ۹۸ ، ۱۶۷ ، ۱۷۲ ، ۱۷۴ ، ۱۷۶ ، ۲۱۶ (ح ۳
جميع المواضع) ، ۴۷۲ ، ۵۰۶ ،

حاجی حلیہ (کشف الطون عن اسای الکتب و الفنون) ، طبع فلوگل - ،
۴۷۵ ، ۴۸۷ ، ۴۸۸ ،

حدیثہ سائی ، مشوی - ، ۲ ، ۱۶ ، ۱۷ ، ۵۸ ، ۴۷۶ ،
حکایات قلوبی ، طبع کلکتہ - ، ۲۲ ، ۲۶ ، ۲۷ ، ۲۸ ،

حسرو شیریں نظامی ، مشوی - ، ۸۱ ، ۹۶ ، ۹۹ ، ۱۰۶ ، ۱۲۷ ، ۲۵۰ ،
۲۶۹ ، ۲۸۲ ، ۲۸۶ ، ۲۸۷ ، ۲۹۰ ، ۲۹۷ ، ۳۳۳ ، ۳۳۴ ، ۳۳۹ ،
۳۴۴ ، ۳۶۴ ، ۳۶۸ ، ۳۷۰ ، ۳۸۰ ، ۳۸۹ ، ۳۹۲ ، ۳۹۶ ، ۴۰۰ ،
۴۰۱ ، (ح ۳ في جميع المواضع) ،

النثر المختار (في اللغة) لعلاء الدين الحصکفی - ، ۱۴ ،
دمیة القصر للناحرری ، نسخة ب م (Add 9994) - ، ۴۸ ، ۴۸۱ ،
دیوان انیر اخسیکی ، نسخة ب م (Or. 268) - ، ۲۲۷ ،
دیوان جمال الدین اصفہانی ، نسخة ب م (Or 2880) - ، ۲۲ ، ۲۷۲ ،
۲۷۳ ، ۲۷۴ (ح ۳ في جميع المواضع) ، ۴۷۷ ، ۴۸۲ ، ۴۸۴ ،
دیوان حافظ - ، ۴۷۱ ،

دیوان حسن غروی ، نسخة ب م (Or 4514) - ، ۲۰ ، ۲۱ ، ۱۸۷ ،
۱۹۲ ، ۲۴۶ ، ۲۵۱ ، ۲۷۵ ، ۲۱۴ (ح ۳ في جميع المواضع) ،
دیوان سائی عربوی ، نسخة ب م (Or. 3302) - ، ۱۲۱ ، ۲۴۴ ،
۴۶۹ ، ۴۷۴ ، ۴۷۵ ،

دیوان طهرائی ، طبع قسطنطیہ - ، ۲۰ ، ۲۲ ، ۴۹ ، ۶۶ ، ۱۷۰ ، ۲۴۰ ،
(ح ۳ في جميع المواضع) ، ۴۶۹ ،

دیوان عادی، نسخة ب م (Or 298) - ، ۲۰۹ ح، ۲۱۲ ح، ۲۷۱ ح،
 دیوان فرحی، طبع طهران - ، ۴۸۰،
 دیوان کمال الدین اصفهانی - ، ۴۹۸،
 دیوان منتهی - ، ۹۵ ح، ۱۰۵ ح، ۱۷۳ ح، ۲۶ ح،
 دیوان مجرب بلفانی، نسخة اکسپورد (N° 559) - ، ۲۰، ۲۲، ۲۴، ۲۵،
 ۲۰۱، ۲۰۵، ۲۰۹، ۲۲۲ (ح فی جمیع المواضع)، ۴۷۰، ۴۷۱،
 دیوان موجهری، طبع کارپرسکی - ، ۱۷۸، ۱۸۳، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۴،
 ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷، ۵۰۲، ۵۰۵، ۵۰۷، ۵۱۴، ۵۱۵،
 دیوان وطواط، نسخة ب م (Add. 16,791) - ، ۱۷۳،

دخیره حواری منتهی (فی الطبت) - ، ۴۱۶، ۴۲۶ ح، ۴۲۷ ح، ۴۲۸ ح،
 دلیل ابی حامد (دلیل تاریخ سلجوقیان در جامع التواریخ رشید الدین تالیف
 ابی حامد محمد بن ابراهیم) - ، ۳۳۸، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۵،
 ۳۴۷، ۳۵۲، ۳۵۵، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۴، ۳۶۶، ۳۷۱ (ح فی جمیع
 المواضع)،

دلیل قوامیس عرب اردری - ، ۵۱۲،

راحة الصدور و آية السرور، هین کتاب - ، ۱، ۴۹، ۶۳، ۶۴، ۶۸،
 ۸۴، ۱۹۳، ۳۵۷،

رسالة حویی^(۱) (در تاریخ سلجوقیان) - ، سیار مکرر،

رسالة حط صحت مسعود به امام شجرالدین راری - ، ۵۱۳،

رین الاحبار^(۲) لانی سعید عبد الحی من الصحائف من محمود الکردیری،

(۱) نسخة پارس (Suppl Persan 1556) ، (۲) برای ذکر این کتاب رتبه ؛

فهرست نسخ فارسی در کتابخانه نادلی در اکسپورد (No 13) ،

- سنة مدرسة شاه (King's College) در كيريج - ، ٨٧ ، ٩٠ ، ٩٢ ،
 ٩٣ ، ٩٥ (ح في جميع المواضع) ، ٥٠٢ ، ٥١٢ ،
- سفرنامه ناصر خسرو، طبع موسيو شتر - ، ٤٩١ ، ٤٩٢ ، ٤٩٩ ، ٥٠٠ ،
 سياست نامه نظام الملك ، طبع شعر - ، ٨٥ ح ، ١٢٥ ح ، ١٢١ ح ،
 سير العباد الى المعاد ، متوي حكيم سنائي - ، ٤٦٩ ، ٤٧٤ ،
 سيرة النبي لاس هشام - ، ٨ ح ،
- شادنامه فردوسي - ، ٤٤ ، ٥٨ ، ٥٩ ، ٢٥٧ ، ٥١٥ ،
 شعراء النصرانية ، طبع بيروت - ، ٢٢ ح ،
 تنقيح العليل فيما في كلام العرب من التحليل للحفاحي - ، ٤٦٨ ،
- صحیح بخاری ، طبع ليدن - ، ٧ ، ٩ ، ١٠٢ ، ١٦١ ، ٢٤٦ ، ٤٢٠ ، (ح في
 جميع المواضع) ،
 صحیح مسلم ، طبع مصر - ، ٨ ح ، ١١ ح ،
- طبقات ابن سعد - ، ١٥ ح ،
 طبقات الحفّاط للذهبي - ، ١٥ ح ،
 طبقات ناصري ، ترجمة انكليسي ار راوړتي - ، ٨٨ ، ١٠٢ ، ١٠٤ ، ١١٨ ،
 ١٢٠ ، ١٧٢ ، ١٧٤ (ح في جميع المواضع) ، ٤٧١ ،
- العقد المرید لاس عبد ربه - ، ٦٤ ح ،
 عيون الانباء في طبقات الاطباء لاس ابی اصیفة - ، ٤٨٤ ،
- فرهنگ آندراج ، طبع همد - ، ٤٩٢ ،
 فرهنگ انصون آرا لرصافلي خان - ، ١٥١ ح ، ٢١٢ ح ، ٢٩٤ ح ، ٤٩٤ ،

فرهنگ فولرس (Vullers) - ، ٢١٢ ح ، ٤٨٥ ، ٤٩٠ ، ٤٩١ ، ٤٩٣ ، ٤٩٥ ،
٥٠١ ، ٥٠٥ ، ٥٠٨ ، ٥١٥ ، ٥١٦ ،

فوات الوفیات لاس شاکر - ، ٤٨٠ ،

فهرست نسخ فارسی در برنث میوریم تألیف ربو - ، ٢٢ ح ، ٥٧ ح ، ٤١٦ ،

قاموس یاره دو کورئی^(١) - ، ٨ ح ، ٤٨٩ ، ٤٩٠ ، ٤٩١ ، ٤٩٩ ،

قاموس لیس آنکلیسی (E. W. Lane) - ، ٧ ح ، ٢٤٠ ح ،

قدوری (مختصر القدوری فی الفروع) - ، ٤١٨ ، ٤٨٨ ،

قودانقو بلیک - ، ٨ ، ٥٠ ،

کتاب الایة عن حقایق الادویة تألیف ابی منصور موفق بن علی الهروی
- ، ٥٠٢ ،

کتاب الاسباب للسمعانی - ، ٤٨٣ ،

کتاب الحماسة - ، ٢٧٩ ح ،

کتاب التبراب - ، ٤٢٢ ، ٤٢٣ ح ،

کتاب الشعراء و الشعراء لاس فقیمة، طبع لیدن - ، ١٥٩ ح ، ٢٦٢ ح ،

کتاب الفهرست لاس الدم - ، ٤١٧ ح ،

کلیات ابوری - ، ١٩٦ ، ١٩٨ ، ١٩٩ ، ٢٠٠ ، ٢٠١ ، ٢٠٢ ، ٢٠٣ ، ٢٢١ ،

٢٥٩ (ح فی جمیع المواضع) ،

کلیات خاقانی - ، ٦ ح ، ١٨١ ح ،

کدر العمال فی سن الاقوال و الافعال لحسام الدین الهدی، طبع حیدر

آباد دکن، ٦ ، ٨ ، ٤٠ ، ٤١٧ ، ٤١٨ ، ٤٢٩ (ح فی المواضع) ، ٤٦٨ ،

گلستان سعدي - ، ٤٧٨ ،

(١) Dictionnaire Turk-Oriental par M Pavet de Courteille

لباب الآليات عوفى، طبع لندن - ، ٦٣ ، ١٢٦ ، ١٧٣ ، ١٧٤ ، ٢١٠ ،
٤٢١ (ح في المواضع) ، ٤٧٦ ، ٤٧٨ ، ٤٩٩ ، ٥٠٠ ، ٥٠٣ ، ٥٠٤ ،
٥٠٥ ، ٥٠٧ ، ٥١١ ، ٥١٢ ، ٥١٤ ، ٥١٥

لسان العرب - ، ا. ح ، ٢٨٦ ح ، ٤٢٨ ح ، ٤٦٨ ، ٤٦٩ ، ٤٧١ ،
لبلى مجون نظامى ، مشوى ، ٢٢٤ ، ٢٥٥ ، ٢٩٠ ، ٢٩٥ ، ٤٦٤ (ح في
جميع المواضع) ،

مجانى الادب طبع بيروت - ، ٥٠ ح ، ٨٨ ح ،
مجمع الامثال للميدانى - ، ٤٧ ح ، ٢١٧ ح ، ٢٦٦ ح ،
مجمع الصحاح لرفاعلى حان - ، ١٢٦ ح ، ٢٩٢ ح ،
مجله قصصى حوائى - ، ٨٨ ح ،

مختصر سلخوقامه لاس بنى ، طبع هوتسا - ، ١٢٧ ح ، ٢١٧ ح ، ٤٠٤ ح ،
مختصر طحاوى (في الفروع) - ، ٤١٨ ، ٤٨٧ ،
مختصر كرمى (في الفروع) - ، ٤١٨ ، ٤٨٧ ،
محرر الاسرار نظامى ، مشوى - ، ٢١٧ ح ،
مربان نامه للوراوبى ، طبع ميرزا محمد قزوئى - ، ٤٧٧ ، ٤٩٠ ، ٤٩١ ،
٤٩٢ ، ٤٩٧ ، ٤٩٩ ، ٥٠٠ ، ٥٠١ ، ٥٠٣ ، ٥٠٥ ، ٥٠٦ ،
٥٠٩ ، ٥١١ ، ٥١٢ ، ٥١٤ ، ٥١٥

المنطرف للأشبهى - ، ٢١٥ ح ،
مسعودى (في الفروع) - ، ٤١٨ ، ٤٨٨ ،
مشكوة المصابيح (في الحديث) - ، ٦ ح ، ٦ ح ، ٤١٦ ح ، ٤٦٨ ، ٤٦٩ ،
٤٧٨ ،

مصطلحات مهار عم (في اللغة) - ، ٢١٢ ح ، ٤٩٢ ، ٤٩٥ ، ٤٩٨ ،
معجم اللدانى يا قوت - ، ٩٥ ، ١٨٢ ، ١٨٥ ، ٢٢٤ ، ٢٤٤ ، ٢٨٤ (ح في
جميع المواضع) ،

المعجم في تاريخ ملوك العم لنصل الله بن عبد الله - ، ٦٩ ح ،
 المعجم لشمس فيس (المعجم في معاير اشعار العم) ، طبع ميرزا محمد قزويني
 - ، ٢٧ ح ، ٤٨٦ ، ٤٩٤ ، ٤٩٥ ، ٤٩٦ ، ٤٩٨ ، ٥٠٢ ، ٥٠٥ ، ٥٠٧ ،
 ٥١٥

مقامات حميدى ، نسخة ب م (Add. 7620) - ، ٤٨٢ ، ٤٩٠ ، ٤٩٢ ،
 ٤٩٥ ، ٥٠٢ ، ٥٠٦

موجز فرغانى (في الفروع) - ، ٤١٨ ، ٤٢٠ ، ٤٨٨

مرهه المشتاق في اختراق الآفاق للادريسي - ، ١٢٠ ح ،

الواي بالوفيات لصالح الصندي ، نسخة ب م (Or. 6645, Or. 5820) - ،
 ٤٧٥ ، ٤٨٠ ، ٤٨٢

بنيمة الدهر للتعالى - ، ٦٤ ح ، ٢٩٨ ح ، ٤ ح ،

(اسماء كتب انكليسي)

- (1) A History of Chess, by H. J. R. Murray (Oxford, 1913) -
 408n, 410n, 411n, 414n. 508.
- (2) A Literary History of the Arabs, by R. A. Nicholson, -
 233n
- (3) A Literary History of Persia by E. G. Browne, - 99n.
- (4) The Lands of the Eastern Caliphate by G. Le Strange, -
 284n
- (5) Persian Literature under Tartar Dominion by E. G. Browne,
 - 425n

- 11) The plural of چند is used once as چندها (p 57 l. 7)
- 12) The final ی which usually distinguishes the subjunctive from the indicative seems sometimes to be employed also in the latter mood, as

انا ظاهر یارهٔ تیفته گوبه بودی (= بود)، (ص ۹۹ س ۲)،
 یلنگ یش او روپاه لنگ آیدی (= آید)، (ص ۴ . س ۷-۸)،

In the second passage, however, the verb آیدی may perhaps be regarded as a subjunctive.

تا محکشان نشانند (۳۵۱)

گوش بگرفته‌شان پیش نو بزبان آرد (۱۵۰)

7) *is* once used for *بی*

قبالها *بی* خواست (= *بی* خواست)، ص ۴۸۱ س ۱۹،

8) *is* used for *هرک* (i. e. هر که) as

گوشت گوشتند به نکار بود چنانک *هرچ* بخورد احلش برسد (۲۵۹، ۱)

هرچ تخم آن فتوی دهد کافر شود (۴۱۷)

هرچ بریارت طوس رسد مهتاد *حج* مفسول مانند (۳۹۴)

هرچ *بج* رودتر بر هدف رند *رُده* وی مانند (۴۳۰، ۳۳)

9) *is* often omitted after direct objects as.

و نصر کدیری *یک* سال ناحود گردانید (۱۱۷، ۱۴)، (= *بواصر* کدیری را)،

بی سگالیدند که گردنارو بگیرند (۲۷۷، ۱۴)، (= *گرد* نارورا)،

مُلک سلیمان منقوش خواست کردن (۲۵۶، ۶)، (= *مُلک* سلیمان را)،

سلطان چان نمودند که ما ار اتانک گریخته آمدیم (۳۶۳، ۸)،

(= *سلطان* را چان نمودند)،

مادّه آن فتنه ار *زی* برداشت (۳۶۶)، (= *مادّه* آن فتنه را)

عراق حراب و بیاب گداشتند (۳۹۹)، (= *عراق* را)،

Notice also the following usages of *را*

(۱) *لله* را مرا نگذار (۲۱۰۷۷)

(۲) *تسرا* عربوی در شهر افتاد (۳۹۹، ۲)

10) The word *بی* is often omitted from proper names as.

محمد *بجی* (= *محمد* *بی* *بجی*)، *محمد* *بصور* (= *محمد* *بی* *بصور*)،

مظفر الدین *حماد* (= *بی* *حماد*)،

Notice also *ز* *رنگی* *پارس* = *Zangí* of *Párs*.

- 12) An additional ی is written to denote indefiniteness in words ending in ۰ as

زمانه‌ی، مجموعه‌ی، کلمه‌ی، عرصه‌ی، مهره‌ی،

- 13) When two words are joined in such wise that the second begins with the same letter as the first ends in, one of the two similar letters is sometimes dropped as

هر روز (= هر روز)، سحرترین (= سحرترین)،

- The following words have archaic spellings

حوراسان، اصحابان (۱۹، ۱۳۴)، شاهانسان (۱۱، ۲۱۷)

Other archaic words have been noticed in the glossary.

Of the grammatical peculiarities I have noticed the following.

- 1) The prefix ۰ is used with negatives as

سگرفت، سیوتند، نمیرد، بنگناشت،

- 2) ی is used before negatives as

ی بندد، ی بروید

- 3) Final ۰ is omitted in forming plurals with ها as

دیدها (= دیده‌ها)، جامها (= جامه‌ها)، جامها (= جامه‌ها)،

- 4) The perfect tense is used in a contracted form as

دادست (= داده است)، یافتست، ساختست، آمدست،

- 5) با is used instead of ۰ as

بار بیجگانه‌ها با سه (= سه) آورده‌اند (ص ۲۹۴)

بکجا با یاد (= یاد) یادشاه دهد (۴. ۶)

با همدان آمدند، با در مردقان می بودند (۲۲۹)

- 6) یتان instead of ایتان‌را as

یکتان (= که ایتان‌را) نکشد یا بیاورد (۲۲)

ار میان مسلمانان ایتان بدرکشد (۲۲)

6) ه is sometimes separately written instead of و in negatives as

دور ه بود (= دور بود)، سه زسد (= نزید) سه گذشته بود
(۱۳، ۲۹۸)، نار ه ایستد (۵، ۴۲۲)

7) و and ا are both omitted in the word ابو as:

نلعالی (= ابو المعالی)، النعمایم (= ابو العایم)، نفضل (= ابو الفضل)

8) ه (final) is generally not written in compounds formed with چه and که as:

هرج (= هرچه)، ایج (= آیه)، چانک (= جانکه)، چدانک، بدانک
= بدان که، هرک (= هرکه)؛

کی is sometimes written for چه and کی for که.

ه is omitted from چه and که when joined to the following word as

جگت (= چه گت)، جاستد (= چه استد)، کجون (= که جون)،
کجوماں، کحالی، کتا (= که تا)؛

9) ه is omitted after prolonged ا as

ها الدیس (= هاء الدیس)، ماورا الدیس (= ماوراء الدیس)؛

10) ی is written instead of ه when followed by another ی as

حایی (= حائی)، رُوی (= رُوی)، حُوی، حُدایی؛

11) ه is written for ا before pronominal suffixes in words ending in ه، and also in second person singular in the present perfect tense as

سایهش (= ساهاش)، حرانہش، والدہش، سکت، آوردہی
(= آوردہ ای)، بہادہی، ماندہی؛

و ناروی قوی صحیحی مایل بود
محاسنی گرد رنگ چهره سرخ
سپید، بک چشم اندک مایه
شکسته داشتی ار عادت سه از
خلقت جمله سلاحها کار فرمودی،
در سواری و گوی ناخن نغایت
چالاک بود (ص ۱۲۵)

۲، سلطان برکیارق خوب چهره
نغایت بود معتدل قامت خط و
محاسن هم پیوسته اسرو گشاده
(ص ۱۲۸)

۳، سلطان محمد نام بالا بود کتیده
ارو چهره ناندک مایه رردی
مایل محاسن سیاه و اسوه نطول
مایل (ص ۱۵۲)

۴، سلطان سحر گدم گون آله
نشان بود محاسنی تمام در طول و
عرض . . . بنت و بال امرانته
بالا تمام و سیه یمن (ص ۱۲۷)

۵، سلطان ملکشاه . آله رو بود
چهره رردی مایل محاسن گرد
قوی نارو معتدل قامت،
(ص ۲۴۹)

ناروی قوی صحیحی مایل و
محاسنی گرد دانت چهره اش سرخ
و سپید بک چشم را سر حسب
عادت شکسته داشتی و تمام اسلحه
خوب نکار فرمودی و در سواری
و گوی ناخن چالاک بود (نسخه
برنس میوزیم ۵-۸۰۰ f, 141 Or)

۲، برکیارق چهره خوب و قامت
معتدل و اروی گشاده و خط
و نثار هم پیوسته داشت (f 806)

۳، سلطان محمد نام قد کتیده اسرو
بود چهره اش اندک مایل رردی
و محاسن سیاه و اسوه نطول مایل
داشت (f 905)

۴، سحر بچهره گدم گون آله روی
محاسن در طول و عرض مایل
اعمال بنت و بال امرانته
معتدل القامة بود (f 908)

۵، ملکشاه [س محمود] چهره اش
رردی مایل روی آله نشان
محاسن گرد میانه بالا بود (f 111)

(4) A Turkish version of the present work which forms part of a large MS. history entitled *Tawárikh-i-ál-i-Saljúq*. This history, compiled in the reign of Sultán Murád II (1421—1451) is anonymous, and is divided into 3 parts, of which the first contains the legendary history of the ancient Turkish tribes translated from the *Jámi⁵-ut-tawárikh*, the second is translated from the present work, and the third from Ibn-i-Bíbi's Persian history of the Saljúqs of Asia Minor. This last part has been published by Prof Houtsma in his *Recueil de textes relatifs à l'histoire des Seljoucides* (vol. III, Leyden 1902), from the Leyden MS No DCCCCXLII ¹⁾

Of the Turkish version of the *Ráhat-us-Sudúr* several other MSS are known to exist, viz one at Dresden, another in the Asiatic Museum in St Petersburg and three more in the library of Topkapu-Seraí in Constantinople ²⁾

(5) Lastly we may make mention of the *Tá'rikh-i-Jahán Árá* by Qádí Ahmad Ghaffárá who wrote it in 971/1563—4. It is not, like those mentioned above, derived entirely from the *Ráhat-us-Sudúr* but the author probably had it before him while writing. Compare the following passages

راحة الصدور	تأرجح جهان آرا
۱، سلطان ملكناه صورتی خوب دانت و قدی تمام یالی امراتنه	۱، سلطان ملكناه صورتی خوب و قدی باعتدال و یالی امراتنه و

1) It is by a mistake that in the Leyden Catalogue (vol III, pp 24—5) the entire work (i e all the three parts) is attributed to ar-Rawandí, a mistake the cause of which has been explained by Houtsma in his introduction (p vi, note 3)

2) See p 53 (note 4) of the *Ostturkische Dialektstudien* by W Bang and J Masquart published in the *Abhandlungen d Königl Gesellschaft d Wissenschaften zu Göttingen (Phil-Historisch. Klasse)* Berlin 1914 Prof Masquart tells us (*loc cit*) that an edition of the Turkish version of *Ráhat-us-Sudúr* was begun in Constantinople a few years ago, but did not appear for certain reasons

from the excisions and verbal alterations above mentioned, exactly followed the *Ráhat-us-Sudúr*, so that we have here an example of plagiarism precisely similar to that presented by the *Bazm árd*, which, pretending to be an independent work, is a mere reproduction (with some verbal changes) of the *Lubábu'l-Albáb* of Muhammad 'Awfi" 1).

(3) The section on the Saljúq history in the great *Jámi^c-ut-tawárikh* of Rashíd-ud-dín. It is exactly like the compendium described above, with the difference that there is added at the end of it a Supplement (*dhayl*), treating of the reign of Sultán Tughríl, by Abú Hámid Muhammad b. Ibráhím who wrote it in the year 599 or, as he himself says, eight years and two months after the death of the Sultán. I have used this section of the *Jámi^c-ut-tawárikh* as a second copy of the *Ráhat-us-Sudúr* for the historical portion of the text, and it has been of great help to me in clearing up several doubtful readings 2).

So far as I have been able to ascertain, Rashíd-ud-dín has not acknowledged the use of this book, and unless he has done so in some other portion of his history which I may not have seen, this omission on the part of a great historian like him is remarkable if not unpardonable

the *Saljuqnama* of Zahir-ud din This is quite possible, but we may remark that the *Saljuqnama* was written during the reign of the last Sultan Tughri and therefore must have been brought down to that time and not stopped with the reign of Mahmud But in any case there is no doubt that the author of *al-Urda* has tried to conceal his plagiarism by making a false statement

1) Dr Sussheim thinks (p XXVII of his German introduction) that *al-Urda* served as a source to Mirkhwand in compiling the *Kawdat-us-Safa*, on the ground that several similar passages are to be found in both This, in my opinion, is not a sufficient ground, for Persian historians as a rule quote so freely from one another that it is always possible to trace similar and even identical passages in any two books on the same period Besides Mirkhwand fully enumerates his sources in his Preface, without mentioning *al-Urda*, and we see no reason why he should have omitted it if he had made use of it

2) A part of the *Jámi^c-ut-tawárikh* (a Ms belonging to the "E J W Gibb Trust") containing the history of the Saljuqs, was kindly placed at my disposal by Prof E G Browne It is a modern copy but clearly written and fairly correct

as the *Ráhat-us-Sudúr* is a historical text, this abridgement practically supplies a second codex... 1).

(2) A treatise on the Saljúq history entitled *al-'Urda fi'l Hikáyat-us-Saljúqiyya* of which also an account is supplied by Mirzá Muhammad 2), some of whose remarks I again quote —

*The second of the abridgements of the *Ráhat-us-Sudúr* is entitled *al-'Urda fi'l Hikáyat-us-Saljúqiyya*, and is by Muhammad b Muhammad b Muhammad b. 'Abdu'lláh b. an-Nizám al-Husayní al-Yazdí, who was *wasír* to Abu-Sa'íd the last effective Mongol ruler of Persia (reigned A H 717—736 = A. D. 1317—1336), and who died in A H 743 (= A. D. 1342—3). For an edition of this work, which was compiled in A. H. 711 (= A. D. 1311—12) . we are indebted to Dr Karl Sussheim, who published an Oriental edition, with Preface and notes in Turkish at the Ma'arif Press in Cairo in A H 1326 (= A. D. 1908), and an Occidental edition, published by Messrs Brill of Leyden in 1909, containing the same text, page for page and line for line, but with German Preface and Notes. This abridgement, like the last, omits the Preface, Conclusion and digressions of the *Ráhat-us-Sudúr*, but, instead of leaving the historical portion of the text untouched in its original form, the compiler has thought fit to rewrite it in a very ornate and artificial style. In his Preface he omits all mention of the *Ráhat-us-Sudúr*, though he mentions as the basis of his work another history of the Saljúqs extending to the reign of Sultán Mahmúd b Muhammad b Malikshah 3), yet as a matter of fact he has, apart

1) I had an opportunity of going through it during my short stay in Paris, and I noted down several variants which I have given in foot-notes. The name of this compendium is not known, but I have called it (perhaps erroneously) "*Risala-i-Ficwayni*" throughout my notes.

2) *loc. cit.* pp LXV—LXVI.

3) Dr Rieu conjectures (Pers. Catalogue of the Brit. Museum, p 849 col. a) that this basis of *al-'Urda* (erroneously written '*al-'Iraqiyya*' in his MS) is

صایب و عربی صادق داشت
(ص ۱۶۸)

روز دیگر گرمگاه سلطان در
حرگاه خویش آسایش داده بود
طنت داری بامید آنک سلطان
حتست با قوی می گمت چه بی
حمیت قوی اند این سلخوفیان
مردی این همه سختی بروی
سلطان آورد .. آکوب دیگر
اورا وزارت می دهد و سرو
اعتماد می کند (ص ۱۴۷-۱۴۸)

۴، روز دیگر وقت اشتداد حرارت
طشت داری تصور آنکه سلطان
در حوائست با دیگری میگفت که
سلخوفیان قوی عظیم بی حمیت اند
... مردی را که این همه کفران
نعمت از وی صادر شد آکوب
اورا وزیر میسارد و سروی
اعتماد می فرماید

Other works that are directly drawn from the present one are the following —

(1) A compendium on the history of the Saljúqs appended at the end of a manuscript of the *Ta'rikh-i-Yahán-Gusháy* in the Bibliothèque Nationale (Supplément Persan 1556) Of this compendium an account is given by Mírzá Muḥammad in his Persian introduction (p ۱۳۲) to the 1st volume of that book, and I think I cannot do better than summarize his account¹⁾

This compendium, of which neither the author nor the date is known, omits the whole of the Preface (37 ff of the MS. of the *Rahat-us-Sudúr*), replacing it by a short Preface of only half a page It also omits the whole conclusion (25 ff of the original). Lastly, it omits the poems, proverbs and other extraneous matters As regards the historical portion of the text, however, it is preserved intact, without the change, diminution or addition of a single word, so that in so far

1) See p LXXV of Prof. Browne's English translation of the Persian introduction

suffice to compare, for interest's sake, a few passages from the most famous of them, the *Kawdat-us-Safa*, with those of our own book —

راحة الصدور	روضة الصفا
<p>۱. وریرا نگوی که بد بدعتی و رشت قاعدتی در جهان آوردی نوربر کشتن ارحو که این سنت در حق خویش و اعتقاد نار بیی (ص ۱۱۸)</p>	<p>۱. با وریر نگوی که بد بدعت و رشت قاعد در جهان آوردی رود باشد که هرجه در باره من اندیشی در باره اعتقاد خویش مشاهده کنی،</p>
<p>۲. و در آن عهد نایبانی ظاهر شد اورا علوی مدنی گفتندی، آحر رور بر در کوچه خود ایستادی عصایی در دست دعا کردی که حدایت بیامرراد که دست این نایب بگیرد و بدر خانه رساند (ص ۱۵۷)</p>	<p>۲. در عهد او نایبانی در اصمهان پدید آمد که اورا علوی مدنی میگفتند و در آحر رور بر در کوچه خویش عصا بدست نایبنداده و گفتی حدایت بیامرراد که این بر صریرا بجان او رساند،</p>
<p>۳. سلطان سحر یادشای بود که ار آل سلحوق بطول عمر ارو متع نر کس بود و نسر دکر و طیب عیش و تحصیل مال و طنر بر مراد وقع اصداد و فتح بلاد کرد. آیین جهانگیری و قوایب نهریاری بیکو داستی . اگرچه در حرّوبات امور ساده دل و باسنای طمع بود رای</p>	<p>۳. سلطان سحر یادشای بود ار آل سلحوق متع بطول عمر و طیب عیش و نسر دکر و جمع مال و فتح بلاد و فتح اهل قسه . مراسم جهانگیری و جهاندارے بیکو داستی اگرچه در حرّوبات امور ساده لوح بود اما در کلیات قصایا دقیقه مهمل نگداستی</p>

<p>۴، جواب فرستاد که دو سه روز
دیگر تحمل کنید تا این سنگ
یعنی سلطانرا از پای سرگیرم
چون سلطان محروم مراج بود
هر ماه فصد کردی سعد المملک
فصاد ملک را مریم و بیس
او ره آلود کرد تا بدان فصد
کد (ص ۴۵۴-۴۵۵)</p>	<p>۴، جواب داد که يك هفته صبر
کنید... چندانک ما این سنگ را
از پای برگیرم یعنی سلطان را،
و سلطان بعایت محروم مراج بود
و هر ماه فصد کردی سعد المملک
تا فصاد راست کرده بود و بیس
بداده ره آلود تا سلطان را بدان
فصد کد (ص ۱۵۹-۱۶۰)</p>
<p>۵، غزان رن و بجه در بیس داشتند
و نصرع ربهار خواستند و ار
هر خانه يك من نقره و يك
اسب محرم میدادند (ص ۴۶۱)</p>	<p>۵، غزان زبان و اطفال حردرا در
بیس داشتند و نصرع کما بیس
آمدند و ربهار خواستند و ار هر
خانه هفت من نقره قبول می
کردند که بدهد (ص ۱۷۹)</p>

The *Zubdat-ut-tawárikh* of Háfiz Abrú being rare, is unfortunately not accessible to me, otherwise it would have been interesting similarly to notice such passages therein

The *Ta'rikh-i-Guzida* and the *Zubdat-ut-tawárikh* have both been popular sources with all the later Persian historians who therefore have indirectly used the *Saljūqnáma*. Among them the authors of the *Rawdat-us-Safá*, the *Habib-us-Siyar* and the *Ta'rikh-i-Alfi* deserve our notice, for these books are very famous alike in the East and in the West. All these three authors have, in their Prefaces, acknowledged the use of the *Ta'rikh-i-Guzida* ¹⁾ The traces of this common source of theirs are to be found in all of them, but it may

¹⁾ M Blochet thinks again (*loc cit*) that the *Rihát-us-Sudur* has been the direct source of Mirkhwánd the author of *Rawdat-us-Safá*, but here again I have to disagree with him on the ground that our book is not included in the long list of his sources which he gives at the beginning of his book

That all these three authors quote verbally a good deal from the *Saljuqnama* is shown by several common passages occuring in their books ¹⁾ The following may be noticed —

راحة الصدور	تاریخ گریک
۱، گمت دوش اربن معنی نا سلطان چیری نشایست گمت که سب عش دلنگ بود مگر دوش در حس ار سر صحر و قهر ره ار نگین بر مکید (ص ۱۲۷)	۱، گمت امشب نا سلطان حکایت نشایست گمت که محبت عم کوفته خاطر بود مگر در حس ار صحر و ره ار نگین مکید است (ص ۴۴۲)
۲، و لشکری که همواره ملارم رکاب بودند . جهل و نشی هرار سوار بودند و اقطاع اینان در بلاد مالک برآگند بودی تا بهر طرف که رسیدندی اینانرا علوه معد بودی (ص ۱۳۱)	۲، و جهل و همت هرار سوار پیوسته ملارم او بودندی و اقطاعات اینان در مالک برآگند بودی تا هرجا که رسیدندی نار ماندگی بودی (ص ۴۴۹)
۳، سوی ری رفعت تا رفاف مدار الملک باشد . قصران بیرونی بدر ری . ار جهت حکمی هوا برول فرمود . رفاف برو مستولی شد و هیچ دارو امسالک بیدرفت (ص ۱۱۱-۱۱۲)	۳، سلطان خواست تا رفاف مدار الملک ری باشد . سب حوشی هوا قصران بیرونی برول کرد رفاف برو مستولی شد و هیچ چیرا امسالک بیدرفت (ص ۴۲۸- ۴۲۹)

1) M Blochet is of opinion (see his *Pers Cat* of the *Bibl Nationale*, Vol I, p 277) that the *Ruhat-us-Sudiri* was directly used by Hamdullah Mustawfi, but I think it to be unlikely, for he enumerates all his sources in the Preface of his book and I see no reason why he should omit the name of this work

absurdities of this method are too evident to be pointed out. First of all it is clear that if the same two opponents engage in a series of contests, the result of all of them according to this calculation will be the same, which means evidently that one and the same person will always win and the other always lose. Besides, the method of dealing with the names and finding out the sums of letters in them is quite arbitrary. In the examples given on pp 452—6 the author sometimes takes into account the *kunya* and leaves out the proper name and sometimes otherwise. At one time the doubled letters (*hurūf-i-mushaddada*) are counted twice, at another time only once. The letter *alif* in *ibn* or *abū* is sometimes taken into account, sometimes left out, and so forth.

3 SOME OF THE LATER HISTORIES THAT BORROW DIRECTLY OR INDIRECTLY FROM THE PRESENT WORK

As we have already indicated (p. XXVI *supra*), the only source of our author's information for the early part of his history is the *Saljūqnāma* of Zahir-ud-dīn Nishāpurī, who wrote it during the reign of Sultān Tughrīl the last of the Saljūqs. The work is not known to exist, but we have reasons to believe that it forms the primary source (for the Saljūq period) of nearly all the succeeding Persian histories. Besides our author, it has been used by Hamdullāh Mustawfī (wrote A. H. 730) and Hāfiz Abrū (wrote A. H. 830) in compiling their great general histories, viz the *Ta'rikh-i-Gusida* and the *Zubdat-ut-tawārikh* respectively. Both of them mention it as one of their sources ¹⁾

1) See page 8 of the facsimile of the former published in the "E. J. W. Gibb Memorial" series, and p. 62 of the *Collections Scientifiques de l'Institut des Langues Orientales du Ministère des Affaires Étrangères* (Vol. III, Les Manuscrits Persans, St. Petersburg, 1886), where the contents of the latter are fully described by Baron Victor Rosen (pp. 52—111).

structing the figures of alphabetical letters on geometrical principles, i. e. each succeeding letter to be constructed with the help of the preceding ones, so that all the letters are related (*mansûb*) to one another. Four different kinds of script are mentioned viz, *naskh*, *siqâ'*, *thulth* and *muhaggaq*, and in many cases (e. g. in the case of *alif*, *dâl*, *ra'*, *kâf*, *lâm*, *mîm*, *nûn*, *zaww* and *ya'*), the author indicates distinctive methods of constructing letters according to these various scripts.

The section on *al-ghalib w'al-maghlib* (pp. 447—457) points out the method of calculating the results of contests between rivals. This method, according to our author, was first taught by Nicomachus to his son Aristotle who brought it to Alexander the Great, who, on being introduced to it was so much convinced of its truth and certainty that he never engaged in any war or contest if according to this method the result was to be his defeat. Briefly stated the method is this:

First of all find out, according to the *abjad* system, the sum of all the letters contained in the name of one of the two adversaries going to engage in a fight or a match, then cast out the nines and seek the remainder in the extreme right-hand vertical row of letters in the chart on p. 451, find out similarly the remainder in the second adversary's name and seek it in that horizontal row in which the first remainder lies. If the second remainder happens to be a black letter, the first adversary will win, if red the second, and if green they will make peace with each other¹⁾ The

1) As will be seen there are no green letters in the chart. The only letters that can be turned green without upsetting the results of the examples on pp. 452—6 are nine in number, z. e. one red letter in each row identical with the extreme right-hand (black) letter in that row, e. g. red *alif* in the first row, red *ba'* in the second, red *jim* in the third, red *dâl* in the fourth and so on. But this would be unnecessary because even without doing so the result will remain the same, for the author tells us (p. 452 ll. 1—2) that if the two remainders be identical, there will be peace between the opponents.